

Izhaja

vsak četrtek, ako je ta dan
praznik, dan poprej.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu „Mira“ v Celovcu, Pavličeva ulica št. 7.

Osebni pogovor od 10. do 11. ure
predp. in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Za in sate se plačuje po 20 vin.
od garmond-vrste za vsakokrat.

MIRA

Velja:

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno
pod napisom:

Upravništvo „Mira“
v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje štev. 26

Naročnina naj se plačuje
naprej.

Leto XXIV.

V Celovcu, 22. junija 1905.

Štev. 25.

**Slovinci! Zakurite na večer 4. julija
v čast slovanskima apostoloma sv. Cirilu
in Metodu po vseh slovenskih gorah in
planinah prav mnogo kresov.**

Slovenski Rož — Slovencem!

Naši nasprotniki slovenskemu narodu pri vsaki priložnosti predbacivajo, da stoji na jako nizki stopnji omike, da je jako neokoren in neotesan v svojem mišljenju in gibanju, da nima svojega slovstva in svoje zgodovine, skratka: da se ne more primerjati takoiimenovanim omikanim narodom. To pa je seveda največja krivica in najhujša laž zoper naš narod slovenski; kajti bil je že od nekdanj kulturen narod, jako duhovit in nadarjen, in lahko trdimo, da bi odvagal marsikateri drugi narod, ki stoji navidezno na višji stopnji omike, ako bi se šlo za resnico in bi se položili talenti tistih mož, ki so se rodili na slovenskih tleh in s katerimi se bahajo danes naši nasprotniki, na tehtnico. Lahko pa tudi trdimo, da bi stal marsikateri drugi narod mogoče še na veliko nižji stopnji, ako bi mu bila usoda tako nemila, kakor je bila slovenskemu narodu. Ne bomo na dolgo in široko dokazovali, da je naš narod zares kulturen narod in da more tekmovali z vsakim drugim narodom. Če namreč povemo golo resnico, da je naš narod slovenski primoran vzdrževati poleg visokih doklad, s katerimi se podpirajo njemu najbolj sovražni zavodi, še svoje šole, ako si hoče ohraniti svoje najdražje svetinje, je pač dovolj dokazano, da je kulturen in da ga ovirajo v njegovem razvitku edino le njegovi nasprotniki, ki bi pač najrajši dosegli s svojim postopanjem to, da bi prej ko slej izginili iz zemeljskega površja, tja, kjer poper raste.

Slovenski narod je tedaj kulturen narod, a tistim ljudem, ki ga ovirajo v njegovem razvitku, mora vsak trezno in pametno misleč človek, četudi je največji nasprotnik Slovencev, odrekati vsako kulturo, ker v svoji duševni siromašnosti tega ne spoznajo, da je vsakemu narodu že od narave zajamčena pravica razvitka in obstanka.

Če pomislimo, da so nasprotniki naš narod slovenski že od nekdanj preganjali in sovražili, ako

pomislimo, da so se celi slovenski rodovi v boju s svojimi nasprotniki iztrebili in nečloveško pomandrali, se moramo zares čuditi, da ime „Slovenec“ ni že davno postalo ime, ki se samo še najde v kaki stari knjigi. A temu ni tako. Naš narod je še močan, čil in krepak in posebno sedaj kaže, da ima še precej življenske moči v sebi. Ako to moč prav porabi, se bo rešil preteče mu pogube.

Posebno koroškim Slovincem preti nevarnost, da se pogubijo, bolj kakor prejšnja leta. Podlaga narodovega razvitka, ljudske šole, so urejene v nemškem duhu in že v prvih letih se otrokom vkorenini v srce gnus in sovraštvo do slovenskega jezika. „Slovenščina je grd, neopiljen jezik, kate-rega se poslužujejo le neomikani kramarji in neotesani kmetje,“ tako se pridiguje slovenskemu otroku, in žalostna posledica tega je, da se otroci sramujejo svojega materinega jezika, ker ga niso spoznali v njegovi lepoti, in ker so čuli o njem zmiraj le zaničevalne opombe. Nemščine seveda tudi ne znajo, ker se po najnavadnejšem pedago-gičnem zakonu brez materinske jezikovne podlage pač ni mogoče naučiti tujega jezika, je pa tudi napredek v drugih predmetih, kakor v zemljepisju, naravoslovju in zgodovini nemogoč, ker ti pred-meti zahtevajo dobro podlago v poučevalnem jeziku, utrjene pojme in besede v materinem jeziku. Zdaj bo pa kdo vprašal: „kaj se tedaj slovenski otroci v ponemčevalnih šolah naučijo?“ Če je naletel na pravega, bo pač dobil edino pravi odgovor: „Otroci so po dovršeni ljudski šoli še večje reve kakor so bili prej. Ne znajo slovensko ne nemško. K večjemu par „merksačnov“ (Merksätze), katere ponavljajo doma sledeče: „Die Hand ist ein Schwimmvogel,“ namesto: „Die Hand ist ein Teil des Körpers,“ ali: „Philipp und Sophia sind Blätter,“ namesto: „Philipp und Sophia sind Geschwister,“ ali: „Das Holz ist aus Eisen! itd.“ To so tedaj uspehi toliko hvalisanih ponemčevalnih šol. Mladina je tedaj oropana za najboljša leta, brez vsakega prepotrebne znanja stopi v življenje in lahko je umljivo, da se marsikateri pritožuje, češ, da mu ni mogoče izhajati pri sedanjih raz-merah, ki so tako zamotane, da zahtevajo od po-sameznika nekoli splošnega znanja.

Že iz tega je tedaj razvidno, da so šole vzrok našega slabega narodnega stališča. Če se

bodo uredile šole na podlagi našega slovenskega jezika, takrat bode še le zasijalo solnce boljše bodočnosti nad tisočkrat križano materjo Slovenijo. Šolsko vprašanje je tedaj za nas pereče vprašanje, vprašanje na življenje ali smrt. To tudi naši nasprotniki dobro spoznajo in zaradi tega odločno in brezobzirno nasprotujejo slovenskim šolam, ker dobro vedo, da je dobra šola bodočnost vsakega naroda in da bi bila slovenska šola tudi prihodnost Slovencev.

Če se še vprašamo: kdo je vzrok temu, da naša Koroška skoraj popolnoma medli v nemščini, kdo je vzrok temu, da so naša mesta, trgi in vasi, kjer se je nekdanj govorila mila naša slovenščina, čisto ponemčeni, moramo pač edino pravilno odgovoriti: naše ponemčevalne šole, naši ponemčevalni učitelji so tisti, ki našo mladino tujcu izdajajo, in če to spoznamo, moramo smatrati šolsko vprašanje za najvažnejše vprašanje koroških Slovencev, o katerem se mora govoriti pri vsaki priložnosti in na vsakem zborovanju, da bodo vsi Slovenci spoznali, da je ravno šola glavni pogoj pravega narodnega razvitka.

Prizadevanju slovenskih rodoljubov se ima slovenski narod na Koroškem zahvaliti, da se mu bo rešilo vsaj nekaj dosežanje lasti, katero so mu hoteli privandraniti tujci na vsak način odvzeti. Ko se je s pomočjo tujih delavcev uničila slovenska petrazrednica v St. Jakobu, takrat so vstali odločni slovenski možje in so rekli: „Slovenski Rož — Slovencem“, in nabirati se je začelo za ustanovitev slovenske šole, ki bo rešila slovenske otroke pogubnih valov nemške posihikulture. Družba sv. Cirila in Metoda bo prevzela v oskrbovanje novo slovensko šolo ter bo torej vzdrževala dve šoli na Koroškem. Ali družba ima tudi drugod mnogo stroškov in le s težavo jih more še pokrivati s prispevki, katere dobiva od naroda. Stori torej vsak svojo dolžnost in žrtvuj kamenček na oltar čiste narodne ljubezni. Posebno slovenska društva bi se morala potruditi, da s svojimi prireditvami pomagajo družbi uspešno izvrševati svojo nalogo, in to tembolj, ker vse kaže, da bo morala družba tudi še kje drugje priskočiti koroškemu slovenstvu na pomoč.

Sicer je res nad vse lepo in častno, da bo vzdrževala zanaprej dve slovenski šoli, ali želeli bi le bilo, da bi postavila tudi eno šolo v spodnjem

Podlistek.

Spomini.

(Piše Negomir.)

II.

Poleten večer.

Zopet sem doma v tistem okrilju domače vasi, zopet sem doma po dolgih letih. Ljudje so isti, le nekatere blage može in matere so že zanesli na pokopališče. A jaz nisem več isti, kakor sem bil tedaj, ko sem zapustil drago hišo očetovo.

Lep poleten večer je nočoj.

Enakomerno šumi reka pod hišo in drvi naprej, neprenehoma hiti dalje, val za valom prihaja in izginja. Na modrem nebu miglja nebroj zvezd, ki liki nebeška očesca zvedavo pogledavajo našo mirno zemljico.

Vse mirno, le lahen vetrič boža cvetke na polju, ki so povsile glavice k spanju, in božji volki jim godejo melodiozno uspavanko.

Vse tiho in mirno.

Sobotni večer je. Luči po hišah ugašajo, vse počiva. Le zdaj pa zdaj se zasliši žalostna pesem fantov, ki pojejo tam gori na vrhu.

In žalostno prepevajo naši fantje in njihove žalostne pesmi se mi vlegajo na srce in mi je pretresajo.

A nekdanj so naši fantje veselo prepevali, da se je razlegalo od gore do gore, in vriskali so veselja, da je grmel po sivem skalovju in v temnih gozdovih.

A sedaj je utihnilo tisto veselo, neskrbno petje. Turobno, žalostno donijo glasovi naših fantov.

Veseli in srečni smo bili v letih zorne mladosti. V širnem svetu smo pokusili grenkosti. Izpili smo medeno čašo — a vmes je bil grenek pelin.

Včasih zorne mladosti so veselo prepevali naši fantje in ukali in vriskali so — sedaj pa prepevajo žalostno. Pojejo nagrobnico moji mladi sreči.

Trdoživ zajec.

S. S.

Po sneženi odeji, ki je pokrivala hribe in ravnine, je bril mrzel veter, da je sneg škripal pod petami, a vrane so trumoma okroževale vasi.

V gorki sobi pri gozdarju Skalarju sta sedela gozdar in vaški učitelj Brencelj ter se pogovarjala o lovu. Brencelj je bil namreč tudi strasten lovec in je že marsikaj zanimivega doživel na lovu. Navada je že med lovci, da vedno govore o doživelih dogodkih in tako sta kramljala tudi gozdar in učitelj. Zategadel ju je posetil mnogokrat ali pre-mnogokrat trgovec Bartelj iz bližnjega mesta, da sta ga bila že oba lovca do dobrega sita, ker je znal ta možakar postati siten in pust.

Tudi danes je obljubil, da poseti zopet prijatelja. Ura je odbila ravno štiri in učitelj je vstal ter šel gledat, če je morda že videti trgovca.

„Da bi ga le danes ne bilo,“ reče gledaje skozi okno. „Ko bi le vedel, kako bi ga mogla od-praviti z lepa enkrat za vselej.“

„Tudi meni ta človek že preseda,“ odvrne gozdar, „če bi le vedel, kaj bi mu nakuril, da bi se mu vso večnost kadilo pod nosom. Poglejte

malo, gospod učitelj, ali ne gre ravno tamle po stezi naš slikar Packar. Zdaj tako nima drugega dela nego ljudem nagajati. Dajva mu priložnost.“

Pri teh besedah je gozdar vstal in pohitel skozi duri. Kmalu pa se vrne in smeje kliče učitelju: „Izvrstna misel, izvrstna misel! Ha, ha!“

„Kakšna misel?“ vpraša začudeno Brencelj. „Boste že videli. Malo potrpite. A čujte, že je Bartelj blizu, poznam cinglanje njegovega zvončka.“

In res pred hišo so se ustavile sani. Izvošček s konjem je krenil proti gostilni, da bi ga tam ustavil, trgovec Bartelj pa je stopil v sobo gozdarjevo. Jedva pa se je po pozdravu malo ogrel, že se odpro duri, in slikar Packar pomoli glavo v sobo.

„Oprostite gospoda, a hotel sem samo po-vedati gospodu gozdarju, da čepi za onim kozolcem zajec. Glejte tam-le je, če ga hočete morda pihnuti.“

„Oho!“ zakriči Bartelj, „gospoda le nad njega! Kaj ne?“

„Kajpada, gospod Bartelj, če vas veseli, kar gremo, da poženete temu dolgouhu malo svinca v kožuh“, odvrne gozdar.

„Prosim, le puško mi prinesite“, reče razvnet Bartelj.

Gozdar se namuzne ter gre po puško in par minut pozneje so lezli trije možje proti kozolcu, učitelj, gozdar in trgovec z morilno cevjo v roki.

Res, za kozolcem se je spenjal zajec po koruznici, kakor bi jo vohal in si hotel poiskati kako sveže peresce.

Bartelj takoj pomeri in ustrel. A zajec se ne dá motiti. Drugi strel zagrmí, a zver še noče pasti, ne ubežati.

Rožu. Z železnico proti namreč slovenskemu Rožu velika nevarnost, in tem potrebnejše so tedaj take obrambe proti nemškemu pritisku.

V kratkem bo drdrala železnica po lepi zeleni Rožni dolini. Prinesla nam bo mnogo dobrega, a tudi veliko slabega. Borovškim delavcem bo koristila s tem, da bo industrija bolj začela cvetati kakor v prejšnjih letih, in da bodo Borovljanci v industrijskem oziru postali svetovnoznani. Z železnico pa bo priromalo v Borovlje tudi mnogo tujega, posebno nemškega življa, ki se bo stalno naselilo, domačini — izvrstni delavci, pa bodo morali po stari navadi s trebuchom za kruhom v tujino. Obračamo se tedaj do vseh slovenskih Rožanov, naj stojijo pazljivo in pridno na straži in naj ravno zdaj bolj odločno kakor poprej nastopajo sami in vsem Slovincem v korist.

Da nameravajo naši nasprotniki Rožno dolino čisto ponemčiti, so pač dovolj natanko pokazali s tem, da hočejo napraviti po celi slovenski Rožni dolini na železniških postajah samo nemške napise. To je tedaj prvi udarec, katerega hočejo zavdati slovenskemu značaju Rožne doline, ker uvažujejo resnico, da je prvi vtis na tujca najboljši in najizdatnejši in da bodo tujci ravno zaradi nemških napisov smatrali Rožno dolino za čisto ponemčeno in se bodo tudi sami povsod brezobzirno ravnali in obnašali. — To je tedaj prvo, kar morate odločno odbiti. Hud vihar naj izbruhne po celi Rožni dolini, med vsemi odločnimi Slovenci, ako se bo to nameravanje hotelo uresničiti, vihar, ki bo segal tistim „šesnom“, ki so to protislovensko misel sprožili, noter do mozga. Odločno morajo nastopiti vsa društva in vse slovenske občine v Rožni dolini proti temu surovemu napadu na slovenski značaj svoje ožje domovine.

Dovolj je torej vzroka, da se postavimo vsi Slovenci, posebno pa mi koroški, na noge proti nemškemu povoduju, ki nam preti od vseh strani. In kakor smo že rekli, nam je najbližja opora proti vsem sovražnim napadom slovenska šola, katera bo vzgojila našo mladino v pravem narodnem duhu, ki bo vzgojila našo dečo tako, da bo tudi v svoji moški dobi znala braniti in varovati pravice svojega roda in jezika. V šoli je naša sreča, naša boljša bodočnost, v šoli je naš pogin.

Zrno do zrna — pogača,
kamen do kamna — palača!

Zbirajmo torej zrno za zrnem, nakladajmo kamen za kamenom in pred nami bo vstala trdnjava, o kateri smemo biti prepričani, da bo rešila slovenski Rož Slovincem!

0 preuredbi zemljiškega kredita.

Dne 6. septembra 1789 pisal je Amerikanec Jefferson: Nihče se menda še ni pečal z vprašanjem, ali ima živeči rod pravico, vezati drugega, ki pride za njim. In vendar je to vprašanje tako važno, da je smemo šteti med temeljna načela vsake vlade. Meni se zdi ob sebi umevno, da je zemlja živečim dana v porabo (usufruct), da mrliču nanjo nimajo ne pravice, ne oblasti. Last, ki jo ima posamnik, neha biti njegova, kakor hitro je biti nehal on sam, in zapade družbi nazaj . . . . . Otrok, dedič ali

Gotovo je Bartelj mislil, da je zajec v vseh deželnih jezikih gluhonem, ker tako dolgo čaka. Zopet nabije puško in sproži nanj. In glej! Zajec se zvali in obleži.

„Hura!“ zakriči Bartelj. Ogromni smeh sledi tem besedam iz ust gozdarja in v tem hipu se prikaže slikar izza kozolca ter prinese zajca. Pa že je bil srečni lovec pri njem in vzel mu ga je iz rok. Gozdar pa se le smeje in smeje, da so mu solze zalile oči.

Osupel gleda učitelj sedaj gozdarja, sedaj trgovca, ki se je z zajcem približal. Ogledajo si ga natančno. Nikjer se ni videla krvaveča rana in trd je že bil dolgopetec kakor jeklo. Zdaj pogleda tudi učitelj zajca in se zakrohota.

„Kaj za vraga se pa smejete, gospod učitelj!“ reče jezno Bartelj, „ali merda ni pravi zajec?“

„O dà, dà, pravi zajec je“, odvrne porogljivo Brenclj, „meni se le dobro zdi, ker ste ga tako izvrstno zadeli, da mu še kože niste poškodovali in ga vendar usmrtili.“

„Saj tudi revež ni čakal, da bi ga gospod Bartelj usmrtil, ker je mrha že pred tremi tedni izdihnila blago svojo zajčjo dušo“, pristavi Skalar.

Zdaj se je začelo daniti v Barteljevi glavici in začel je spoznavati, da je hudo varan. Jeza in žalost sta mu napolnili ponosno lovsko srce in hitro se je odpeljal v mesto nazaj. Ostali trije pa so se vrnili v gozdarjevo stanovanje in tam je pravil pri rujnem vincu Skalar učitelju ves dogodek.

Slikarju Packarju je namreč crknil pred tremi tedni domači zajec. Ker je pa imel Packar mrho pod vrhom, je zmrznila.

upnik ne dobi ali prejema lasti po naravni pravici, marveč po postavi družbe, katere ud in podložnik je. Vsled tega ne sme noben človek, po naravnem pravu ne, obdolžiti svet, ki ga poseda, in ne sme zavezavati naslednikov, da morajo plačevati dolge, ki jih je napravil. Sicer bi eden smel požreti vse pridelke za več rodov in potem bi bil svet last mrličev, a ne živih ljudi!

Stvar nam je jasna; en rod sveta, ki ga potrebujejo njegovi otroci, ne sme ukončavati, kajti zemlja je res skupno dana ljudem, da o tem žive, kar je ona rodila. Vsakdo spozna, da je razlika med zemljiško lastjo in med denarjem; denar ljudem za obstanek ni potreben, da pa ne more noben rod biti brez kruha, torej ne brez zemljiške lasti.

Zemlja je dana ljudem, da si na nji pridelavajo svoj kruh; razdelitev te zemlje pa izvira iz človeških postav in te postave se morajo ozirati na naravni namen, ki ga zemlja ima. Postave pa so stvar tako uredile, da eden posestnik lahko zadolži svojo zemljiško last, in v opravičenem dolgu ne moremo kar že kaj hudega videti: dolg, opravičeni dolg, je le delitev lasti. Lastnik pač polovico, ali del svoje lasti odda upniku, ki mu zato ponuja last v obliki zlata: denar.

A vendar je zemljišče več kot denar: Le Play misli, „da je zemljiška last za vse narode najvažnejši vir blagostanja. Tem boljše bo ljudstvo oskrbljeno s kruhom in socialni mir bo tem bolj zadržan, čim bolj ko so družine zvezane z zemljiščem, ki jih vzdržuje.“

In le-ta zemljiška last pada v ceni, ljudje se je branijo, kdor jo še ima, bi jo rad prej ko slej prodal, in kdor jo prodati ne more, gleda s skrbjo v bodočnost, ker na svojem zemljišču ne najde skoraj več priložnosti, oskrbeti se za bodoči čas.

Eden glavnih vzrokov te žalostne prikazni je težki zemljiški dolg, ki raste od dne do dne neizogibno. Ko bi za človeka bilo tako poskrbljeno, kot za živalco na polju, mogli bi se tolažiti: za žival pride zima, in za zimo si je na životu prihranila v jeseni maščo, da preživi mráz. V gospodarstvu sta pa zima in leto odvisna od gospodarskega razuma, in ne smemo v slabih časih držati rok križema v pričakovanju, da se bo čas že zboljšal: mi moramo gospodarsko pomlad in poletje napraviti sami. Zaloga, ki si jo je pred 30 leti kmetijstvo moglo nabirati, je izginila, in sedaj živimo le še ob dolgovih. Denarja je sicer mnogo — a ne hasne nam več. Kmetije razpadajo in bodo od leta do leta bolj razpadale, ljudstvo drvi v mesta, in vendar bi vse lahko bilo popolnoma drugače. In kakor kuga objema ta bolezen eno posestvo za drugim; posestniku gre vedno trše za denar, živine ima zmirom manj, polje se slabo obdelava, prodaja se gozd in polagoma tudi dom.

Da se tej sili opomore, predlagalo se je že marsikaj: n. pr. naj država prevzame hipotečne dolge, naj se kmetom osigura toliko posestva, da se na njem še preživi, kadar mu je drugo bilo prodano (Existenzminimum), naj država določi žitne cene i. dr.

Taki predlogi so nedosegljivi. Zahtevati se mora le, kar je mogoče: mogoče je pa s hipotečnimi bankami in posojilnicami urediti zadolževanje na kmetih tako, da dolgovi ne bodo več nevarni.

Tega zajca je privlekel Packar za kozolec in ga tam držal ves čas, ko je ljuti lovec Bartelj streljal nanj. Gozdar pa je dal Bartelju par patron nabitih s poprovim zrnjem. To sicer ni bilo ravno potrebno, ker je Bartelj bil nevaren le deset metrov od cilja.

Bartelja ni bilo več k gozdarju.

Razne stvari.

„Napredne“ nemške občine. Občina Hönitz na Saksonskem ima prazno občinsko blagajno. Da si zopet opomore, uvedla je nov davek. Za rojstvo vsakega otroka je treba namreč plačati 1 marko 50 fenigov v občinsko blagajno. — Še bolj dovtipni so občinski očetje v Grafenhausenu. Tam mora vsak občinski svetovalec, ki zamudi kako občinsko sejo, plačati za kazen sodček piva. Vsled tega se v občinskih sejah nikoli ne manjka „gradiva“, ker ne mine seja, da bi se vsaj en sodček ne izpraznil.

Junška žena. Iz Avellina na Laškem poročajo 24. p. m.: Ko je brzovlak vozil z vso hitrostjo na progi med postajama Avellino in Serino, je opazila neka Molisse Fortunata, stara 40 let, da je bilo na progi nekaj otrok. Ženska je pogumno hitela k tiru in pahnila otroke s tira. Medtem pa je vlak pridirjal do mesta in povozil junško ženo. Truplo je bilo grozno razmesarjeno. Ženska je zapustila mnogo otrok in moža, ki je zblaznel od žalosti.

Temeljite preuredbe so bile do zadnjega časa še nemogoče, a odkar so nastale povsod posojilnice, ki zamorejo kmetu v potrebi pomagati brez hipoteke, je rešitev te zagonetke mogoča.

Zato predlaga Grabmayr: Naj se kmetom daje legitimni (pravični) kredit v primerni obliki.

Legitimen (pravičen) bo pa kredit le tedaj, če se vzdrži ravnotežje med dohodki in stroški kmetkega gospodarstva. Da pa bo to mogoče, se morata strogo ločiti osebni in zemljiški kredit, in posojilom, ki se dajajo na zemljišča, se mora postaviti neka meja in sicer taka meja, da posestvo zamore nositi obresti dolgov, s katerimi je obremenjeno. Kdor bo v bodoče kupoval posestvo z gotovim denarjem, lahko bo zanje dal, kolikor hoče; a posestva kupovati na dolg bo le v gotovih mejah mogoče.

Napraviti bi se moralo novo kreditno pravo, ki določuje:

1. Da smejo dolge vknjiževati le deželne hipotečne banke, ali pa registrovane posojilnice.

2. Hipotečne banke (in posojilnice) naj bodo zavezane na zemljišča posojevati do postavne meje. Stvar naj se izvrši tako:

a) Posojila na določena (geschlossene Höfe) posestva daje deželni kreditni zavod (hipotečna banka), a izbrisati se morajo vse druge hipoteke.

b) Kadar pride kako posestvo na dražbo, mora kupec vso kupnino, v gotovem obroku šteti, a pristo mu je v dovoljeni meri iskati kredita pri kreditnem zavodu (hipotečni banki).

c) Kupec mora biti le, kdor zamore vso kupnino, ali toliko kupnine kar presega javnodovoljeno mero zadolženja, iz svojega, ali z osebnim kreditom plačati.

d) Javni kreditni zavod ceni vrednost posestva in določi mero zadolženja.

e) Če je pri smrti lastnikovi na domu dolga nad dovoljeno mero, se mora dom postaviti na prodaj, da ga kupi človek, ki bo zmožen na njem gospodariti.

Stvar torej bi bila taka: Posestnika, ki nima dolgov, ali vsaj dolgov nad pupilarno varnost, le-ta postava ne bi brigala nič, dokler posestvo ostane v njegovih rokah. A pride čas, ko posestnik umre, ali pa hoče dom prodati; recimo, da ga hoče prodati. Zdaj se šestokrat zgodi, da ima mlad človek tisoč kron in kupi posestvo, ki je 10.000 kron vredno; prejemsčino plača in nekoliko najbolj nujnih dolgov, drugo ostane vknjiženo. V bodoče, tako se namerava, ne bo več mogoče, tako kupovati posestev; kdor hoče kaj kupiti, mora imeti gotovega denarja, ali pa ljudi, ki mu posodijo brez vknjižbe.

Ča kupec posestvo kupi za 10.000 kron, hipotečni zavod pa mu da posojila le 6000 kron, mora 4000 kron sam kje drugod dobiti, če jih nima, ali pa doma ne more kupiti; vknjiževati nad določeno mero ne bo več mogoče.

1. Posledica te postave bo: na posestva bo manj kupcev, in vsled tega bo cena še nekoliko nehala.

Drugi slučaj: Oče umre. Dediči cenijo posestvo na 10.000 kron, hipotečna banka pa da nanje le 6000 kron. Če ima prvi dedič toliko, da druge plača, dobro, če pa nobeden ne spravi vkup — vzemimo, da so štirje — 3000 kron, da izplača druge, pride dom na dražbo, in dražba bo ali privedla kupca, ki zamore dedičem dati njihovo, ali pa bo cena toliko skočila, da bo postavni dedič mogel posestvo prevzeti.

Tretji slučaj: Na omenjenem posestvu je 9000 kron dolga; javni zavod da le 6000 kron. Zdaj je upnik kakor dedič; če dedič hoče dom, mora upniku tistih 3000 kron plačati, kajti le-ta ne sme več ostati na posestvu vknjižen. Tudi če bi upnik hotel pustiti svojo terjatev 3000 kron na hiši, in če bi jih hotel dedič prevzeti — vendar je po novem načrtu posestvo njuni volji odtegnjeno; ali se mora dolg, ki presega dovoljeno mero, plačati, ali pa mora posestvo priti na dražbo, da se v tej razbremenosti.

2. Posledica postave bo: doslej nad mero čistega doneska dane vknjižbe se morajo pri premembi lastnika plačati; če jih novi lastnik ne bo mogel takoj plačati, bode moral upnik vknjiženega dolga vzeti posestvo sam, ali pa svoj denar izgubiti.

Poleg vknjiženih dolgov pridejo osebni dolgovi v poštev. Tem dolgovom nameravana postava ne bo določila mere; le vknjiževati teh dolgov ne bo več mogoče, in s tem hoče nova postava upnike prisiliti, da ne bodo lahkošljivi posejevali. Da pa bo tudi v bodoče še lahko upnik, ki je kmetu posodil brez vknjižbe, če drugače ne dobi svojega posojila nazaj, dolžniku prodal tudi dom.

3. Posledica nove postave bi bila, da se bo ljudem tudi osebni kredit precej omejil, da bodo kreditni zavodi morali biti pri dovoljevanju osebnega kredita dvojno pazljivi.

Sedaj take dolge kmalu vknjižujemo, in po vknjižbi je razvidno, koliko je kdo dolžan, pozneje pa po pupilarni varnosti ne bo vknjižb zaznamovanih in zgodilo se bo, da ne bomo mogli dati ljudem, ki so nam količkaj kot lahkomišljeni znani, več posojil, in mnogo težje bo ljudem dobiti poroka. Zdaj soporok misli, nekaj časa, potem pa, če ne plača, se vknjiži, a v bodoče se bo porok zaveze le znebiti, če se dolg poravnava. (Konec prihodnjic.)

Koroške novice.

Na naslov „Slovenskega Naroda“. V „Slovenskem Narodu“ z dne 16. t. m. se pritožuje neki naročnik, odločen radikalec, ki je po svojih besedah naročen na oba ljubljanska dnevnika, da „Slovenec“ ne titulira gotovih oseb kranjske narodno-napredne stranke z „gospod“ in „dr.“, ter potem pravi doslovno: „Pač pa je vsak piškavi lemenatar četrtoletnik častiti gospod. (Glej „Slovenec“ z dne 14. junija 1905, št. 135 pod zaglavjem „Koroške novice.“) In za tako napol blagoslovljeno farčè skoraj nihče na slovenskem svetu ne ve . . . . . In taka politična ničla, kot je lemenatar četrtoletnik, naj se titulira s „častiti gospod“. . . . . Ko so vendar ti trije, Hribar, Tavčar in Triller, za narodne namene izdali mnogo več, kakor bode dotični častiti gospod lemenatar izdal vse svoje življenje svojim kubaricam in prijateljicam in naj se tudi zvišajo duhovniške itak preobite plače!“ — Tako radikalni naročnik in dopisnik „Slovenskega Naroda“. Odkritosrčno moramo povedati, da nas je ta nesramni napad na naše vrle, narodne in vseskozi delavne in požrtvovalne slovenske koroške bogoslovce tako zabolil, kakor bi se bilo udarilo po nas samih. Ne moremo pač pojmiti, da bi mogel kdo, ki le količkaj pozna naše razmere, nastopati na tak neopravičljiv način proti ljudem, katerih narodnost se kaže dan zadnevom v neprestanem, požrtvovalnem delu, ne pa v zlobnih in brezvestnih napadih v časopisju. Od uredništva „Slov. Naroda“ zahtevamo najodločnejše, da nemudoma lojalno prekličè one nesramne žalitve koroških slovenskih bogoslovcev. To zahtevamo v imenu vseh koroških Slovencev, kajti prepričani smo trdno, da ga ni koroškega Slovenca, ki bi odobral omenjene nesramnosti. Uredništvu „Slov. Naroda“ pa svetujemo, da naj v bodoče dopisov svojih „radikalnih“ naročnikov ne priobčuje kar tebi nič meninč, temveč naj jih vsaj prej prebere, kajti ne moremo si misliti, da bi uredništvo tudi samo kot tako moglo odobravati kaj takega.

Za uredništvo „Mira“: *Ekar.*

Osebna vest. Koroškim in tudi izvenkoroškim Slovincem dobro znani deželnosodni svètnik gosp. Josip Schwentner v Celovcu je imenovan nadsvetnikom pri deželnem sodišču v Celovcu. Gosp. nadsvetnik Schwentner je rojen Slovenec, Ljubljancan-Krakovčan, in je tisti mož, ki se je svoj čas pohvalil, da je nataknil g. dr. Brejcu nagobčnik. Pričakovati je torej, da bo g. nadsvetnik odslej, po svojem povišanju, nataknil samo še nad nagobčnike. Vsekako pa nas veseli, da je bil ravno on povišan, kajti kot rojenemu Slovincu mu gotovo želimo vse najboljše in mu najpristrénejše častitamo!

Poštna stvarena. S 1. julijem stopi v veljavo neka nova naredba pri pošti, katera je res vredna vse naše avstrijske državne uprave. Pisma namreč in sploh poštna pošiljatve, katerih prejemnik noče sprejeti, se bodo sicer vrnila odpošiljatelju, ali plačati se bo morala še enkrat poštnina. Če kdo torej ne bo hotel sprejeti pisma in bo napisal nanje: „se ne sprejme“ ali „nazaj“ itd., bo moral ali sam plačati poštno znamko za nazaj ali pa odpošiljatelj pisma. Ravno tako se bo moralo iznova plačati poštnino za one poštna pošiljatve, katerih prejemniki ne stanujejo več v dotičnem kraju, kamor je pošiljatev naslovljena, temveč se morajo pošiljatve poslati za prejemnikom. To velja za vse one pošiljatve, katere se odpošljejo, ne da bi se plačala poštnina, na katere potem pritisne pošta one svoje takoiimenovane „kazenske“ znamke. Isto velja tudi za pisma, katera pošiljajo uradi in za katere mora prejemnik plačati poštnino. — C. kr. državne blagajne bodo sedaj pač obogatele, ko bodo dobile teh par grošev več.

Razmere na južni železnici postajajo čimdalje neznosnejše. Ne samo, da mirno trpimo, da se postaje po slovenskem delu Koroške kličejo v samo nemškem jeziku, moramo si pustiti dopasti, da plačamo tudi globo vsled kakšnega malega prestopka, ako slučajno ne razumemo nemških oklicev in opomb, nabitih na stenah železniških vozov. — Tako se peljem nedavno na progji Maribor-Celovec ter vljudno zahtevam od sprevodnika nekijh pojasnil glede voznega listka. On me nato kratkoma zavrne, češ, da ne razume slovenskega jezika. Me-li nalašč ni hotel razumeti, bodisi, da me v resnici ni — prisilil me je tako, ponoviti svoje vprašanje v nemškem jeziku. Tako torej! Ali ni to škandal, da nima južna železnica na progji, ki teče v ve-

likem delu po slovenski zemlji, uradnika, ki bi razumel slovenski? Seveda smo temu nekoliko tudi sami krivi, ker ne zastopamo svojih pravic dosti odločno in trpimo takšno sramotno gaženje slovenskega jezika. — Bodimo torej dosledni in dosegli bodemo — moramo — pravice, ki nam jih krati že toliko desetletij tuja zlobnost.

„Laž ima kratke noge“. Ta stari pregovor se pač grozovito uresničuje v vsaki številki „Bauernzeitung“. V resnici, obžalovanja se nam zdi vreden ubogi urednik tega lista, ki je navezan na take nezanesljive, dà, lažljive dopisnike. Ni je niti ene številke „Bauernzeitung“, v kateri ne bi bilo po par popravkov. Sicer je to nekaj dobrega za list, katerega je treba mašiti z vsemi mogočimi neumnostmi, da je poln, kajti v eni številki se je treba kaj zlagati, potem se ima za drugo številko gotovo že priobčiti popravek, ki tudi zaleže nekaj vrst. Sicer pa dobiva „Bauernzeitung“ že toliko popravkov, da se je nazadnje uredniku že zdelo preveč. Ali namesto da bi opozoril svoje dopisnike, da naj se nikaner preveč debelo ne lažejo, je vrgele popravke v koš. A glej ga vraga! Tisti, ki so pisali popravke, so bili pametnejši, kakor pa gospod urednik, in šli so ter tožili. In zgodilo se je, kar se menda še ni tako kmalu kakemu hajlovskemu listu — „Bauernzeitung“ je morala priobčiti na uvodnem mestu celo razsodbo. In kako je to lepo čitati: „Franz Grubhofer, urednik lista „Bauernzeitung“, se obsoja na denarno kazen v znesku 40 kron, v slučaju neiztirljivosti pa štiri dni zapora in na povrnitev stroškov, ter se mu nalaga, da mora vse popravke (pet) priobčiti v „Bauernzeitung“ ter ravno tako tudi razsodbo na prvi strani. Dokler se to ne zgodi, se ustavi izhajanje lista.“ Kaj to ni lepo? No, kdor ima količkaj pameti še v glavi, bo pač rekel, da tak list pač zasluži, da se človek s studom obrne od njega. Našim nemškutarjem pa je vsakdanja dušna hrana. Ni torej čudno, da so ti ljudje potem taki.

Otvoritev „Kadilnikove kočè“ na Golici se je v zlic slabemu vremenu obnesla prav lepo. Koroških Slovencev se je udeležilo te slavnosti okrog 100. Obširnejše poročilo priobčimo prihodnjic.

Duhovniške in cerkvene stvari. Za dekana boroveljske dekanije je imenovan gosp. Janez Ogriz, župnik v Kapli v Rožu. — Na župnijo v Pokrčah je prezentiran g. Janko Maierhofer, župnik v Gozdanjah. — Birmanecv je bilo v Celovcu na binkoštno nedeljo 814, v pondeljek pa 654, skupaj torej 1468. — **Nové maše** bodo letos imeli sledeči slovenski gg. bogoslovci in sicer četrtoletnika: Alojzij Jelenec dne 30. julija na Ledenicah na Kranjskem; Josip Linasi dne 23. julija v Bistrici v Rožu, propovednik g. Iv. Hornböck, kapelan v Pliberku; tretjeletniki: Val. Lakner dne 13. avgusta v Radišah; Josip Sekol dne 6. avgusta v Dobrlivasi, propovednik g. Štefan Bayer, župnik grabštanski; Tomaž Ulbing dne 30. jul. v Podravljah, propovednik gosp. Gregor Einspieler, župnik podkloštarski. — Kot zastopnik katoliške cerkve v beljaškem c. kr. okr. šolskem svetu je imenovan g. Gregor Einspieler, dekanjski upravitelj in župnik Podkloštom.

Odbor za Prešernov spomenik v Ljubljani je razposlal sledeče vabilo: Blagorodni gospod! Nedvomno je čitalo Vaše blagorodje v slovenskih časopisih objavljeni poziv našega velespošt. profesorja Josipa Stritarja, ki s plamtečo besedo izpodbuja svoje rojake, naj omogočijo s svojimi rodoljubnimi žrtvami, da se dvigne spomenik našemu klasiku dr. Franu Prešernu še tekom letošnjega poletja v srcu celokupne Slovenije, naše bele Ljubljane. Sklicevaje se na ta poziv, se usoja podpisani odbor najvljudneje prositi Vaše blagorodje, da v krogu svojih znancev zastavite ves svoj upliv, da se zbere še potrebna svota 20.000 K ter da blagovolite pred vsem s svojim vzgledom delovati na to, da se dvigne in odkrije prekrasni umotvor kiparja Ivana Zajca med nami čim preje v ponos in čast naši domovini in slovenskemu narodu! Za odbor za nabiranje prispevkov za Prešernov spomenik:

Iv. Hribar, t. č. predsednik. F. Trdina, t. č. tajnik. Nadejamo se, da bodo tudi koroški Slovenci v zlic velikemu narodnemu davku, katerega jim naklada boj za narodni obstanek, posegli v svoje žepe ter tudi po svojih močeh prispevali k spomeniku našega velikega Prešerna. Darovi naj se pošiljajo upravništvu „Mira“, katero jih bo potem oddalo na pristojnem mestu. Darove bomo izkazali v listu.

Slovanskim trgovcem in slovanskemu občinstvu! V slovenskem trgu Domžale na Kranjskem se je naselila peščica nemških Tirolcev ter pričela ondi slammnikarsko obrt. V par letih se je ta nemška naselbina pomnožila in postala tako predrzna, da z vso silo zatira domači živelj. Nedavno je priredila nemško slavnost razvitja svoje nemške zastave, pri kateri je s frankfurtaricami provocirala domače prebivalstvo. Nemci so pri-

čeli na domače prebivalstvo iz zasede metati kamenje in streljati. Tako početje mora roditi odločen odpor. — Najuspešnejši je tak odpor na narodno-gospodarskem polju! — Slovanski trgovci po Slovenskem, Češkem, Moravskem, Dalmaciji, Istri, Bosni in po Srbskem, naročajte slamnike v domžalskih slovenskih tovarnah slamnikov. Te tovarne so: M. Cerar, Andrej Jančigaj, And. Maček, Fr. Hojnik, Franc Mazovec, Janez Klemenčič, I. M. Flis, M. Mayer. — Vsi ti slovenski tovarnarji slamnikov v Domžalah lahko dobro postrežejo, in ako bi imeli več odjemalcev, bi lahko tudi veliko več delali nego sedaj. Slovanski trgovci, podpirajte te može, ki so v hudem boju z nemškim kapitalom, slovansko občinstvo zahtevaj povsod slamnikov od zgoraj imenovanih tvrdk!

Spominjajte se šentjakobske šole!

Št. Jakob v Rožu. 8. t. m. smo ob mnogoštevilni udeležbi pogrebnikov pokopali Janeza Fugerja, p. d. starega Šarbičlja. Bil je mož korenina, narodnjak, ki ni izpustil niti enega izmed slovečih koroških taborov, in je bil odbornik posojilnice ves čas njenega obstoja. Pogreba se je udeležila korporativno požarna bramba, in peveci so zapeli ob grobu ganljivo žalostnoko. N. v m. p!

Rožek. V Dravo je skočil 60letni posestnik Primož Pirker. Kakor se pripoveduje, se je možu zmešala pamet zaradi neke pravde.

Škofiče. (Učitelj Ahac še ne neha.) Ljudje kar strmijo in se čudijo, ker berejo dopise iz Škofič, v katerih je popisano obnašanje podučitelja Ahaca. Mislili smo, da bo vendar konec te komedije, da bo Ahac ali prestavljen ali pa da bo vsaj molčal. Pa niti eno niti drugo. Ko je napadel g. podučitelj krajni šolski svet v „B. Z.“ in je ta poslal neljub popravek v „B. Z.“ je pisala „B. Z.“: „naš poročevalec ima besedo“. A njen poročevalec je rajši molčal; še to ni upal objaviti, da sta g. učitelja s svojo tožbo zoper krajni šolski svet propadla. Zdej pa je gospod podučitelj objavil zopet dolg članek v „Villacher Zeitung“. Tudi ta časopis je moral objaviti popravek krajnega šolskega sveta, ki je res v veliko sramoto gosp. podučitelju. Morda g. podučitelj zopet toži krajni šolski svet zaradi žaljenja časti v omenjenem popravku; če bo pa krajni šolski svet hotel dokazati resnico Ahacovih hudobij, bo ta gotovo zopet umaknil tožko, ker tega je že vajen.

Logavas. Naša župna cerkev je dobila krasno spovednico v gotičnem slogu. Narejena je iz dobovega lesa in ima trojna vrata. Spovednico je daroval cerkvi cerkveni ključar Luka Wurzer. Delal jo je J. Thaler, mizarski mojster v Vrbi. Cena ji je 400 K.

Vrbska okolica. Oslovski kašelj se je pojavil v Osojah med otroci. Šola je zaprta. V Trgu pa je škrlatica (šarlah), v vernberški občini legar (tifus), v Vrbi — velika „aufreihinha“. Da bodo take vesti na dohod letoviščarjev neugodno vplivale, je jasno. Naši slavni vladni c. kr. rji in drugi poklicani krogi naj raji gledajo, da odstranijo takšne nalezljive bolezni iz dežele. Pa kaj je to? Rajši tratijo dragi čas z zatiranjem „Mira“, s hajlarijo itd.

Gozdanje. Odkar je naš dragi „Mir“ v preiskavi in je bil sum, da je baje nekdo iz naše župnije pisal oni dopis iz Vrbe in smo imeli zaradi njega pot v Vrbo, se nam je „Mir“ šele mnogo bolj prikupil. Sedaj veliko bolj vse sega po njem in ne pustijo ga, da ne bi celega prebrali. Vsakdo pravi: sedaj šele vem, koliko je naš „Mir“ vreden. Sedaj mi je postal šele prav ljub in drag. Še več se jih bo naročilo. Tudi meni je postal drag, ko vem, kako ga oni gospodje od konca do kraja preštudirajo in nosijo po žepih, da je nazadnje že ves razcefedran. Naša dolžnost je, da list podpiramo. Saj ga nam še oni pomagajo podpirati, pa bi ga mi ne. Le tako naprej.

Eden izmed tistih, ki so bili zaslišani.

Gozdanje. (Razno.) Krasno novo množtranco smo dobili. Model je isti, kakor one v celovškem bogoslovju, ter je okinčana z mnogoštevilnimi kameni. Darovali so jo farani sami. Bog plati. Tudi tabernakel je krasno prenavljen. Delo ni bilo predrago. — Pot proti Vrbi smo letos precej popravili, torej le pridite gledat nas Gozdanjčane!

Trdnja vas. (Komasacija.) Tudi pri nas so se gospodje kolikor mogoče potrudili za zaokroženje kmetskih posestev, posebno pa, da bi vsak posestnik imel vse skupaj v enem kosu in tako mogel vse boljše in lažje obdelovati. Toda dotični posestniki niso imeli posebnih želj, oni so zadovoljni s tem, kar imajo, zato bodo sedaj vložili ugovor ali rekurz na c. k. poljedelsko ministrstvo proti nameravani komasaciji, katero so prej tirjali nevedoma, ker niso bili o tem dobro poučeni. Torej kmetje na drugih krajih, bodite pozorni in

preberite si najprej „paragrafe“, preden boste kaj „tirjali“, da ne bodete imeli potem nepotrebnih skrbi.

Glinje. Pri nas obstoji že mnogo let slovenska čitalnica, prva na slovenskem Koroškem. V prejšnjih letih je cvetela in dobro napredovala, sedaj pa je zapaziti, da se je polastila našega ljudstva neka brezbriznost, ki se za vse prej navduši kakor za čitanje dobrih slovenskih knjig. Že lansko leto se je storil tozadevno velevažen korak, da bi se čitalnica obudila in zopet tako razvijala, kakor poprej, ampak žalibože zaman. Kajti do sedaj še slovenska čitalnica ravno tako mirno spančka spanje pravičnega, kakor poprej. Letos pa se mora čitalnica v istini oživiti k novemu življenju. Že čas in splošni napredek to glasno zahteva. Gotovo jih je mnogo med nami, ki dobro in radi spoznamo, da se mora dandanes vsak človek izobraževati in čitati in tisti, ki to spoznajo, imajo najsvetejšo dolžnost, da tudi druge navdušujejo, podučujejo in jim razložijo, da čitalnica, ki obsega že toliko knjig različne vsebine, sama na sebi nima nobenega pomena, pač pa ima oživljajoči pomen, ako člani knjige pridno izposojujejo in marljivo čitajo. Glinjski mladeniči! Čitajte in spoštujte tiste može, ki so ustanovili slovensko čitalnico; kajti ti može so vaši najboljši prijatelji, ker skrbijo za vašo dušno hrano. In kako boste te može spoštovali? S tem, da boste pridno čitali slovenske časopise in slovenske poučne knjige, ki vam bodo preskrbele mnogo zabave, še več pa korist.

Sele nad Borovljami. Že lansko leto so naši pevci pod vodstvom gosp. občinskega tajnika Govca izborna prepevali in tamburali. Letos pa bomo menda praznovali v Selah ustanovni shod svojega pevskega društva. Vse se že veseli rojstnega dneva pevskega društva, ki bo nas dramilo in vzbujalo k odločnemu slovenskemu delovanju. Naši mladeniči so pač pokazali, da poznajo potrebo svojega tlačnega naroda, da so spoznali potrebo združenja, ožjega delovanja za blagor svojega naroda. Dovolj je še slovenskih vasi na Koroškem, ki še do sedaj niso spoznale, da se le z združenimi močmi doseže zaželjeni cilj. Selani bodo tedaj dali z ustanovitvijo pevskega društva brezbriznim zaspancem vzgled, ki jih bo prebudil in postavil na trdnije noge, da bodo tudi začeli s svojimi močmi požrtvovalno delovati in da bodo tedaj celi Koroški po slozuem prizadevanju prejkoprej napočila zora boljnih dni.

Socijalnim demokratom v Rožni dolini! V nemških časnikih smo čitali, da je vodja koroških socijalnih demokratov, celovski občinski odbornik, g. Riese, v prvi seji celovskega občinskega odbora označil program svojega bodočega delovanja v občinskem odboru in da je prav natanko povedal, da je nemški socijalni demokrat, ki kot tak nikdar ne bo žalil nemško-nacijonalnih čutov svojih soodbornikov in Celovčanov. Med nižjimi sloji pa ima boljše priložnost delovati za utrditev nemškega mestnega značaja, kakor vsak drugi odbornik. Poglejte tedaj, socijalni demokratje spodnje Rožne doline! To je tisti, vam dobro znani g. Riese, ki je vam v Borovljah tolikokrat pridigoval o internacijonalizmu, a žalibože brez vsakega uspeha. On je rojen Nemeč in kot tak se tudi s pravico poteguje za svoj materni jezik. Vi pa ste rojeni Slovenci in zaraditega se ne smete izgovarjati, da ste „internacijonal“ ali kakor marsikateri pravi: Jaz sem „incijalist“ ali pa celo „hinternacijonalec“, ako kdo vas poučuje, da morate spoštovati svoj materin jezik. Spoštujte slovenščino in le tedaj se postavite na internacijonalne noge, ako vas bodo odirali vaši delodajalci. Oderuhom pokažite, da ste trdni Slovenci in neizprosni internacijonalci v boju za svoj zaslužek. Ne bodite tako neumni in ne mislite samo na to: „Če imam le dela dovolj, sem pa že dober, če tudi za par „seksijev“ boljši kup delam, kakor drugi.“ Od dela namreč ne morete živeti, pač pa od zasluzka. Borovškim delavcem pa velimo to-le: Ako bi z novo železnico začela boljše uspevati puškarija, vzdignite se takoj in zahtevajte boljšo plačo. Ne potegujte se zastoj od jutra in do mraka, kakor deževni črvički na cesti, ampak zahtevajte tudi za svoje trudapolno in težko delo boljšo plačo, sebi v korist, delodajalcem pa gotovo ne v škodo. Tistih mevž pa, ki bodo ceneje delali in ki se ne bodo potegovali z vami za boljši prislužek, se pa izogibajte, kajti tisti delavec, ki ne stremi po tem, da bi si svoje stališče izboljšal, ni človek, ampak vam dobro znana živalca z dolgimi ušesi.

Prevalje. (Glas iz ljudstva.) Naši, od slovenskih grošev pitani Nemci in nemčurji so priradili čez binško praznike velik dirindaj, pevsko veselico, in so poklicali celo kapelske in slovenjegraške hajlovce na pomoč, ker se baje sami niso upali nastopiti. Vsem na čelu seveda naš slavn doktor in njegovi udani jogri učitelji, grobokopi slovenskega naroda na Koroškem. Neodpustljivo pa je to, da so ravno taki obrtniki, kateri bi

hitro izginili, ako bi Slovenci ne kupovali pri njih, razobesili pruske frankfurcarce. Našel sem jih pri sledečih obrtnikih, Slovenci, dobro se jih zapomnite. Pri mesarju Janezu Perovicu je vihrala pruska cunja, pri Repnikovi „gostilni pri večni luči“, pri Achatzu, pri peku Pečarniku in pri Zimerlnu. Zavedni Slovenci pozor! Sedaj veste, kdo je vaš prijatelj in kdo neprijatelj!

Sv. Duh nad Spodnjim Dravogradom. Na binško ponedeljek je tukaj vsako leto veliko cerkvanje, zatorej pride že na predvečer mnogo romarjev, zlasti iz Djekš in velikovškega okraja. Letos in pa lani je bilo malo romarjev iz tega okraja, ker se vsled zelo slabega vremena niso mogli udeležiti romanja. Upamo, da se bodo prihodnjič razmere izboljšale, da nas bode zopet obiskalo mnogo romarjev, kakor prejšnja leta.

Delavsko gibanje.

Naloge slovenskih delavskih društev.

(Konec.)

Socijalno vprašanje! S tem smo prešli na polje, kjer so delavska društva velikanskega pomena in imajo izredno važne naloge.

Mi živimo v socijalnem stoletju! Pod vlado manchesterskega liberalizma se je porodila današnja socijalna beda. Pač ni nobena tajnost, da gospodarske razmere dandanes niso najboljše; in najlažje bi o tem pričal delavski stan. Socijalno vprašanje je na površju in kliče nujno po rešitvi. V javnem življenju si stojite dve socijalni stranki nasproti: krščansko-socijalna in socijalno-demokratska. Govori in piše se mnogo o socijalnih reformah. Tedaj je pač na mestu, da se i delavci sami pridružijo temu gibanju, ko se vendar gre za njih lastno zadevo. Koliko hitreje se bo bližalo delavsko vprašanje svoji rešitvi, ako se bodo delavci sami zavzeli za svoje koristi! In do tega jih je treba pripraviti.

Treba jih je probuditi, zanesti v delavske vrste pravi stanovski ponos, ne sovraštva do višjih stanov, temveč plemenito stanovsko zavest. Vzajemni duh mora postati krepek in silen. Telesno delo nikakor ni kaj sramotnega, ni nič poniževalnega. Ono je v človeški družbi ravno tako potrebno, kakor duševno delo. Žuljeva roka je častna in vsega spoštovanja vredna. Ta zavest mora prepojit naše delavstvo.

Dokler bo delavec smatral delo za nezno breme, katero mu je naložila nemila usoda, dokler ga ne bo prešinilo spoštovanje do dela in prepričanje, da je delo dolžnost vsakega človeka, dokler ne bo kot delavec cenil in čislal svojega stanu, ga bo tudi težko pridobiti za resno socijalno delo. Zato je tudi zaslužni organizator in delavski prijatelj dr. Krek izrekel ob neki priložnosti sledeče besede:

„Povem vam odkrito, da me pri delavski organizaciji to najbolj veseli, da toliko ubogih ljudi, za katere se noben človek ni brigal, kateri so bili kakor kaplja na veji, zdaj glave po koncu vzdiguje in se čutijo ljudi med soljudmi na zemlji. To me veseli, da se ti ubogi ljudje poznajo med seboj, in ako pridejo skupaj, da se čutijo kot bratje in prijatelji.“

In res: plemenita stanovska zavest, to medsebojno prijateljstvo, zmisel, delovati za skupno korist, to je pri delavski organizaciji glavna, pa ne edina stvar. Bolj kakor drugod je treba tu v socijalnem vprašanju jasnosti in zato pouka.

Želeti je pouka tem bolj, ker ima krščanska delavska organizacija opraviti s socijalno demokracijo in stoji nasproti obširni in dobro razviti agitaciji. Socijalizem je zmota in sicer jako zapeljiva zmota na socijalnem polju, in zmoti se mora napovedati boj, posebno še, ako se tako vsiljuje. Delavska društva naj bodo v boju proti socijalni demokraciji močne trdnjave, v katere se neprijatelj zaman zaletava, ona naj ščitijo naše delavce pred socijalno-demokratsko povodnjo.

A boj bodi pošten, plemenito se naj postopa tudi z nasprotnikom.

Mirno, trezno, brez strasti in prepričevalno naj se delavcu pokaže, kako krivi, pogubonosni in neutemeljeni so socijalno demokratski nauki. Pokaže se naj socijalizem v pravi luči. Tu naj izve delavec resnico, katere pač sicer ne sliši, da bo vsaj vsikdar vedel, pri čem da je. Ovržejo se naj socijalno-demokratski nazori in trditve s pozitivnimi dokazi. Samo zabavljanje čez nasprotnika, samo osmeševanje ni častno, pa tudi mislečega dela med delavstvom ne zadovolji. Zgodovina nas uči, da se ideje ne dajo kar tako zatreči, predno se ne dokaže njih neresničnost. Zato je treba tudi resnosti, kadar se bavimo s socijalističnim sestavom.

S podatki iz izkušnje, iz statistike, iz zgodovine, poljudno znanstveno naj se dokaže neresničnost socijalizma. Saj je znano, da dejstva in številke govorijo najbolj jasno. In v tem oziru se

nam ni treba bati, skušnija in zgodovina bodeta vedno pričali za nas.

A na to negativno stran pouka se delavsko društvo tudi ne sme omejiti; kajti s tem samo odvrča od poti, ki vodi v pogubo; poti pa, ki vodi do rešitve, ne kaže. Delavsko društvo bodi tudi kažipot v pozitivnem socijalnem delovanju.

Prvo je, da se delavec dobro seznanj s krščansko demokracijo. Vse kar ima socijalizem dobrega in pametnega v svojem sestavu, vse to ima tudi krščanska demokracija.

Med vsemi stanovi je pač delavski izboljšanja gospodarskega najbolj potreben. Dve poti ste, po katerih skuša krščanska demokracija delavstvo dovesti v boljše čase, namreč državna pomoč in samopomoč.

Država ima nalogo skrbeti za blagor svojih državljanov. Kar je prej zakrivila, s tem da je pogubonosna liberalna načela sprejela v zakonodajo in tako potisnila delavca v današnjo bedo, to naj popravi s pametnimi socijalnimi reformami. Njena dolžnost je, da zagotovi delavcu človeka dostojen obstanek, da skrbi zakonito za varnost življenja, zdravja in nrvnosti. Sem spada določitev normalne delavne dobe in počitka (nedeljskega), zavarovanje za starost in onemoglost, zdravstvene uredbe itd.

Priznati moramo, da v tem oziru Nemčija Avstrijo že daleč nadkriljuje. Kako lepo je tam že razvita socijalna zakonodaja vsled prizadevanja katoliškega centra, med tem ko se imamo pri nas še boriti z liberalnim birokratizmom, kateri nima srca za delavca in se na vse mogoče načine zvija, ako mora prisiljen ugoditi kaki pravični delavski zahtevi. Po naših zakonih veje po večini delavskim težnjam neprijazen duh.

Delavsko društvo si mora resno prizadevati, da razširi med člani natančno poznavanje najvažnejših, delavskega stanu se tikajočih postav, njih dobrih in slabih strani. Seznanj pa naj tudi delavce z volilnim zakonom. Mi živimo v ustavni dobi, v dobi, v kateri ima pri zakonodaji tudi ljudstvo besedo. Tudi delavski stan dobiva vedno več političnih pravic. In rešitev socijalnega vprašanja je v prvi vrsti odvisno od ljudskih zastopnikov. — Delavska društva so sicer navadno politična društva. A s tem, da bodo s poukom pripravljala delavce na čas volitev, postanejo izredno važnega političnega pomena. Ako bodo delavska društva delovala v tem zmyslu, bodo mogoče največ pripomogla k ugodni rešitvi delavskega vprašanja.

Dokler pa država nič ne stori za izboljšanje delavskega položaja, mora veljati načelo: „pomagaj si sam in Bog ti bode pomagal“ in delavska društva morajo prijati za praktično socijalno delo.

Delavci so ljudje brez trdnih tal pod nogami, katerih edino bogastvo obstoji v telesnih silah. In če te opešajo, če delavca zadene kaka nesreča, če ga bolezen priklene na postelj, kaj potem? Za take slučaje se mora poskrbeti v času, kadar je zdrav in čil in si more kaj prislužiti. Zato naj šteje delavsko društvo za svojo dolžnost, skrbeti, da se dajo vsi člani zavarovati, ali da se ustanovi v zvezi z delavskim društvom podporna blagajna. Navaja naj delavce k varčnosti v nasprotju proti dandanes tako razširjeni zapravljivosti in napove brezobziren boj pijančevanju, ki je vir tolikega zla in poglavitni vzrok današnjih slabih časov. Tako naj stojijo društva delavcu prijateljsko ob strani ter mu lajšajo trnjevo pot skozi življenje.

A nekaj imajo naša delavska društva z izobraževalnimi skupnega, in to je narodno delo. Delavski stan stvarja s kmetskim stanom skupaj jedro našega naroda, in zato je veliko odvisno od tega, da se delavski sloji ohranijo narodu! In pri nas ob narodni meji je nevarnost, da se delavec narodno čisto izgubi, velika. Saj je znano dejstvo, da ravno v industrijskih krajih renegatstvo poganja najbujnejši cvet. Tej mrzli sapi se morajo postaviti nasproti naša delavska društva in morajo buditi v slovenskih delavcih iskro narodne zavesti. Ona naj so ognjišča, pri katerih se delavci ogrevajo in navdušujejo za naše narodne svetinje, posebno za dragi zaklad materinega jezika.

Ta vzvišeni namen bo dosegalo društvo s tem, da podaja delavcu izobrazbo v materinem jeziku, da goji narodno pesem ter mu nudi v domačem jeziku pisane knjige.

„Pač srcu le domači glas mehko se in sladko prilaga, on srcu pravi ve izraz in spet mogočno k srcu sega.“

Tedaj tako približno, v tem okviru naj bi se gibalo delovanje naših slovenskih delavskih društev. Ako bodo imela našete naloge kot svoj cilj vedno pred očmi, tedaj smemo pričakovati od njih najlepših sadov.

Živele dejanje! Komur je mar obstanek, pravi napredek in sreča našega naroda, bo pomagal graditi te mogočne jezove nasproti njegovim kle-

vetnikom. Pri nas Slovencih mora vsak rodoljub biti obenem demokrat in kot tak mora z veseljem pozdraviti trojico slovenskih delavskih društev na Koroškem, v Celovcu, Podlublju in Prevaljah, kot poročilo boljše bodočnosti ter jih mora po svojih močeh podpirati ter jim zagotoviti trajen obstoj.

Na delo tedaj! reševati naš narod s pomočjo delavskih društev; kajti:

„Kar storiš zase, to že s tabo izgine.
kar storiš za narod, ostane vselej.“

Sprejem v knezoškof. deško semenišče „Marianum“ v Celovcu.

Fantje, ki želijo biti sprejeti v kn. šk. „Marianum“, vpsolati morajo svoje prošnje najkasneje do 16. malega srpana t. l. po svojem župnem uradu na ravnateljstvo semenišča (Velikovške ulice št. 18.) in se dotlej osebno predstaviti.

Prošnje se morajo nasloviti na knezoškofijski urad v Celovcu; pridejati se mora krstni list, zadnje šolsko izpričevalo, izpričevalo o stavljenih osepnicah, izpričevalo, da je dotičnik zdrav, potrdilo očetovo ali varuhovo, da se oče, oziroma varuh strinja z duhovskim poklicom svojega sina oziroma varovanca, da ga hoče kolikor mogoče pospeševati in plačevati zanj 300 kron na leto. Ako pa kdo želi, da se ta svota zanj zniža, dodatni mora ubožno izpričevalo ter povedati, koliko more plačevati. Koliko je treba plačati, določi sprejemni odbor, in naznani se to v sprejemnem listu. Vrhu tega treba je še plačati vsako leto 2 kroni za marijaniško knjižnico.

Gojenci, ki se dajo poučevati v igranju na gosli, morajo zato še posebej plačevati mesečno 2 do 3 krone.

Gojenci, ki vstopijo v prvi gimnazijski razred, morajo napraviti prej sprejemno skušnjo na javni gimnaziji. Vpisuje se za to skušnjo pri slavnem c. kr. gimnazijskem ravnateljstvu v Celovcu dne 13. in 14. mal. srpana t. l. (Začetek ob 10. uri dopoldne).

Pogoji za sprejem v Marijanišče:

1. Prosilec mora biti po sklepu sv. zbora tridentinskega zakonskega rodu;
2. pristojen mora biti v krško škofijo, bodisi da je sam rojen v krški škofiji, ali pa da imajo njegovi starši tu domovinsko pravico ali da so tu nastavljeni;
3. gojenec, ki stopi v prvi razred, naj ne bo star več nego 13 in ne manj nego 10 let;
4. biti mora telesno popolnoma zdrav, osobito na prsih, pljučah, posluhu, vidu in v govorilih;
5. npravstveno nepokvarjen, ter pobožen in nadarjen za uk;
6. imeti mora trdno voljo, posvetiti se duhovskemu poklicu, in ko ga doseže, delovati v krški škofiji;
7. podvreči se mora v vsakem oziru hišnemu redu v Marijanišču;
8. vsak sprejeti gojenec mora prinesiti s seboj v semenišče:
  - a) dvojno obleko in sicer: klobuk, zavratnik, telovnik, hlače, suknjo in najmanj dva para črevljev. Vsa obleka mora biti temne barve;
  - b) pet srajc, pet spodnjih hlač, šest parov nogavic, šest žepnih robcev, dva para rjuh, najmanj tri prtiče za mizo, žlico, nož in vilice, tri brisalke in hlače za kopanje.

V Celovcu, dne 1. rožnika 1905.

Semeniško ravnateljstvo.

Društveno gibanje.

Slovensko kršč. soc. delavsko društvo v Celovcu priredi v nedeljo dne 25. t. m. pri Cavniku v Celovcu svoje mesečno zborovanje in sicer ob 8. uri zvečer.

Beljaško omizje napravi pri lepem vremenu dne 25. junija izlet v Sreje, postajica Lipa, gostilna Hribernik.

Dopisi.

Št. Jakob v Rožu, dne 9. rožnika 1905. Slavní pometač nemškutarske golazni, vrli gospod urednik! Bote že oprostili, da sem se drznil kot star samotar čez dalje časa spet oglasiti. Solnce žge, solnce, ki me je izgnalo iz ljube celice. Nekoliko pa me je vlekla vun tudi za samotarja pregrešna radovednost, kaj se še kaj godi v Rožu. Vzel sem v levo mali „rešpetlin“, nabasal si žepe s posušenimi trdimi hruškami, v desnico pa sem stisnil gorjačo, ubral sem jo naravnost na Tešinj, odkoder se lahko opazuje celi Št. Jakob. Prišedši do vrha, sem se vsedel pod košato slovensko lipo in utrujen začel dremati. Kar me vzbudi čuden šum; kaj pa to, bo potres? Mal deček prileti sem v smeri od Področice. „Dečko, kaj pa tako bežiš?“ ga pobaram. „Oh, gospod, v predoru se je začela spet stakati voda in sicer s tako močjo, da

so morali delavci z delom prenehati.“ „Kako pa to, saj so goro že prevrtali?“ „Prevrtali so jo dro, ali s predorom še niso gotovi. Ljudje se bojijo, da bi pritekla voda v taki množini, da bi nastalo jezero, ki bi požrla vse hudobije, ki so se zgodile v barabarskem mestu.“ Nastavil sem rešpetlin, pa ni bilo kaj nevarnega videti; to vodo bodo kmalu izsesali. Pač pa sem videl nekaj, kar mi je razburilo staro kri, da mi je srce veselja poskočilo. Kranjsko sapo sem videl, ki je začela briti tako ostro, da sem se že zbal za dimnik utrakvistične šole. Močna in čudna je bila ta sapa, da je dušila Mačkovega Korla, da je moral poklicati g. Krebica za nasvet proti tej sapi; govoril je pa nepretrogoma samo nemški, samo v trgovini je spregovoril — kar sem dobro slišal — par besed slovenski, ko je prejemal denar slovenskih kmetov. Kaj pa se tam vali po cesti? Napnem pogled! E, to so tehniki iz Gradca, ki zletijo vsako leto na potovalne študije. Dva izmed njih sta govorila slovenski in se ustavila pri „ljudski šoli“. He, prijatelj, poglej. samoslovenski napis na šoli, to pa je regimentno. Tam stoji menda g. učitelj; gotovo bo narodnjak, morda nama da kak moder nasvet. „Dober dan, g. učitelj.“ „Habe die Ehre, die Herren!“ dobila za odgovor. Fant, ta pa ni naš, sva se namazala, le naprej do boljše postaje. Prideta do pošte. „Gostilna na pošti“ glej, glej slovenski napis. lepa veranda, gostilničar bo gotovo Slovenec; vsediya se tu zunaj. „Guten Tag, was wünschen die Herren?“ Vraga, zaren-tači oni veliki dijak, da me je kar streslo v moji sveti samotarski duši, tu v Št. Jakobu naju menda vse farba, sami slovenski napisi, sama nemškutarija. Z naglico, kakor pogoltna riba črva, sta izpila vsak po čašo piva in jo odkurila. Glej, brate, tu pa je „Narodni dom“, na pročelju je naslikan krepak Sokol s slovensko trobojnico. Poskusiva tu srečo, pravi mali. „Dober dan, gospodje,“ ju pozdravi na pragu stoječa gostilničarka. „Bog daj!“ zagrmí ta veliki, da sem ves v strahu skočil po koncu. — Vstopila sta v gostilno in se skrila mojemu „rešpetlinu“. Ker ni bilo ničesar več videti, sem se zatopil v pobožno premišljevanje o ničnosti tega sveta in sem nastavljal rešpetlin

„na tisto tiho domovanje,
kjer mnogi spe nevzdravno spanje,
kjer kmalu, kmalu dom bo moj.“

Na obraščeni groblji mi obstane pogled. Kaj pa, je res ali se mi samo dozdeva, da se grob nalahno privzdiguje. Naravnam bolje svoj daljnogled. Resnično! glej tu je grob, kjer počiva stari Muden, dobra duša, Bog mu daj dobro. Zakaj li nima miru v grobu, kdo ga vznemirja v srečnem spanju? Zdaj se spomnim. Nekdo naroča na njegovo ime „Štajarca“, to grešno dušo, ker se sramuje, naročati ta list na lastno ime, in to pobožnemu možu še v grobu ne da pokoja. Bog ti daj večni mir, blaga duša, zašepčem in zmolim zanj pobožno očenaš. S tem je bilo pa moje pobožno premišljevanje tudi pri kraju; ni šlo, pa ni šlo več. Venomer mi je prihajalo na misel, da so dandanes čudni ljudje na svetu. . . . Toda čuj, doli v Št. Jakobu hrup! Nastavim rešpetlin. A, glej no, gg. tehniki se poslavljajo od Korla in posedajo na voz. Krepak „heu“ se je izvil v slovo iz Korlovega grla, ki pa se je polagoma izgubil, ker mu je obtičal v grlu; ali ga je pozabil v svoji vsenemški navdušenosti, ali sem ga jaz preslišal ali pa ga je zadušil krepki „živio“ slovenskih tehnikov, tega zares ne vem. Tehniki zdrdajo mimo šole. Pogledam tja. Oho, kaj pa je na oknu g. Krebica? Nič drugega kakor 4 razbite šipe. Skandal! So že menda napravili posilnemezi zopet kako lumparijo, da bi zvalili to na mirne Slovence, kakor že prej enkrat, ko je moral eden izmed naših sedeti v preiskovalnem zaporu zaradi pobijanja šip in so ga izpustili, ko je dokazal, da on ni mogel tega storiti. — To je važna zadeva. Gorjačo v roke pa koj doli na vas, da poizvem, kaj je in vam hitro sporočim, g. urednik. Do tedaj pa prav prisrčno pozdravljeni!

Šentjakobski samotar.

Na prodaj je

harmonij,

popolnoma novega zistema, z viola, gamba, 8 stop. reg., močnim glasom, lastnega izdelka, popolnoma nov, pripraven za vsak pevski zbor. Zanesljivim osebam tudi na obroke.

Franjo Bernot,

organist v Šmartnu pri Št. Pavlu v Labodski dolini.

Takoj se prodaja

Fancatova in Ulbinjeva kmetija v Voglah, župnija Podgrad v Rožni dolini. Skupno posestvo obsega okoli 45 oralov sveta. Mnogo sadja, polje ravno in rodovitno, 45 birnov posetve, dovolj travnika, gozd ves zaraščen, pravica do velikih pašnikov, zato prav ugodno za živinorejo. Več pover. d. Hrasnik na Radišah, pošta Žrelec pri Celovcu.

Listnica uredništva.

Gozdanje. Eden dopis priobčujemo v današnji številki. Zaradi drugega dopisa Vam bom ob priliki povedal ali osebno ali pisмено svoje mnenje. Vsekako pa lahko pošljete enak dopis v „Naš Dom“, ki ga bo gotovo priobčil.

G. R. Dunaj. Hvala za poslano. Pač pa sem moral, kakor bodete opazili, nekaj preurediti, ker je sedaj obče mnenje, da je stvar, o kateri pišete, sedanjemu času neprimerna. Najprej šola v Št. Jakobu, potem drugo, kajti vse obenem ne gre. Oglasite se zopet kmalu!

Kupujte narodni kolek!

Žitne cene

od 7. do 13. junija 1905.

Po uradnem poročilu deželne vlade z dne 14. junija.

Cene so za 80 litrov (biren).

Žito in sočivje	Celovec		Beljak		Pliberk		Št. Vid		Trg		Velikovec		Volšperk		Žel. Kapla		
	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	K	v	
Pšenica . . .	13	—	14	40	—	—	13	04	—	—	—	—	—	—	—	14	04
Rž . . .	10	90	13	12	—	—	10	88	—	—	—	—	—	—	—	11	70
Ječmen . . .	—	—	12	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	12
Ajda . . .	—	—	8	74	11	84	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9	76
Oves . . .	6	—	8	—	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—	—	7	40
Proso . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pšeno . . .	22	—	16	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25	30
Tursica . . .	—	—	11	84	—	—	10	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Grah . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Leča . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Fižol beli . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ rdeči . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Ponos vsake gospodinjice je dobra kava.

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

se ne bi smela pogrešati več v nobenem gospodinjstvu, kadar se napravi kavina pijača.

o o o

Zahtevajte le izvorne zavoje z imenom „KATHREINER“.

Absolutno zajamčeno pristno mašno vino

priporočal je ljubljanski knezoškofijski ordinarijat več duhovščini za nakup pri kmetijskem društvu (zadrugi) v Vipavi zato, ker je pod strogim nadzorstvom župnika-dekana v Vipavi. — Razpošljala se od 56 litrov naprej. Starega vina nimamo več na razpolaganje. Napravili pa smo novega veliko možino izvrstne kvalitete: belo po 40 do 50 kron za 100 litrov, rdeče po 35 kron za 100 litrov loko kolodvor Postojna. — Vino je jako milega okusa, ker je napravljeno po novem francoskem načinu. — Večje množine se zaračunijo nekoliko ceneje. — V zalogi so tudi finejša sortirana vina, kakor kraljevina po 60 K, pinela po 55 K, beli burgundec in laški rizling po 60 K ter stara buteljska vina, renski rizling in beli burgundec.

Dobri in pridni

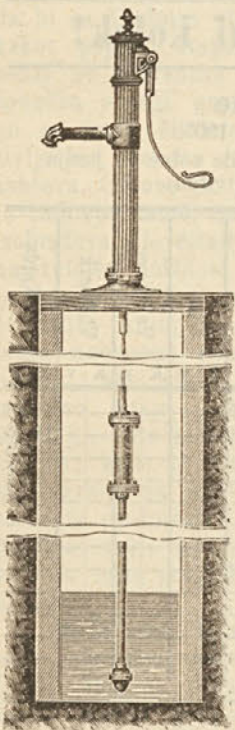
hlapci

se takoj sprejmejo na posestvu „Stefanshof“ v Blatu pri Pliberku. Plača 15 do 20 kron, po uporabnosti.

Hiša

s trgovino mešanega blaga v Št. Rupertu pri Celovcu, dobro zidana, s 25 sobami, velikim dvoriščem s posebnim vhodom, majhnim vrtnom, davka prosta, donša 2400 kron stanarine, se zaradi bolezni lastnika prodaja pod ugodnimi plačilnimi pogoji za 32.000 kron. Naslov se izve v upravnističtvu lista.

Hrvaška zavarovalnica
proti ognju (a v kratkem času tudi za življenje)
išče pod vrlo ugodnimi pogoji
glavnega zastopnika za celo Koroško.
Reflektantje naj oddajo svoje ponudbe pod št. 1000 na upravo lista.

Prva in največja slovenska trgovina z železnino

„Merkur“
P. Majdič
Celje

priporoča vse **stavbinske potreščine, okove, štedilnike, kovane in vlitte ograje** v razne svrhe, **vodovodne cevi, sesalke in vodovodne naprave** sploh.

Bogata zaloga **najboljših poljedeljskih strojev** — posebno pa za sedaj priporoča: **peronospera brizgalnice, žvepljalne mehove, kose** z znamko sv. Cirila in Metoda, **srpe in brusne kamne**.

Novosti: **vlečne grablje**, s katerimi lahko ena oseba toliko naredi kakor šest ljudi z navadnimi malimi grabljami.

Nepremočljive plahte za vozove in komate so v zalogi.

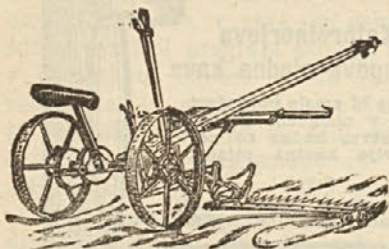
! Žganje. !

Dobro, ceno žganje
priporoča tvornica rženega žganja
v Blatu pri Pliberku.

Cene: 30, 35, 40 krajcarjev za liter.

Stroji za košnjo

trave, detelje in žita.

Obračalniki
in
grablje za seno
s konjskim
obratom.

Stiskalnice za seno in slamo z ročnim obratom, stroje za robkanje turščice, mlatilne stroje, vitelje, vetrnike, trijerje, pluge, valce, brane, stroje za pripravljanje krme, stroje za posnemanje mleka, sesalne separatorje itd. izdeluje kot **specijalitete** s poročtvom v najnovejši, najizvrstnejši izdelbi

Ph. Mayfarth & Comp.

tvornice poljedeljskih strojev
na Dunaju, II./1, Taborstrasse št. 71.

Ilustrovani ceniki zastoj in poštne prosto.

Iščejo se zastopniki in preprodajalci.

Mizarskega pomočnika,
ki ima veselje do orgljarskega dela, takoj sprejme **Franjo Grafenauer**, orgljarski mojster na Brdu, p. Šmohor. Biti mora trezen in zanesljiv ter življenja na deželi vaje. Oglasi pismeno.

Na prodaj je

lepo majhno posestvo

v Dvoru pri Šmihelu nad Pliberkom, blizu železnice in tekoče vode, vse v dobrem stanu, z zidano, z opeko pokrito hišo in skednjem, lepim vrtom in rodovitnim poljem (dva orala) in dobro zaraščenim gozdom. Preživi se lahko ena krava in troje svinj. Prav ugodno za rokodelce. Proda se takoj in pod ugodnimi pogoji. Več pove posestnica **Magdalena Mikie**, v Spodnjih Libučah, pošta Pliberk na Koroškem.

! Železnina !

Razno orodje, krmilniki, ploče za ognjišča, šine za kolesa, osi, verige, coklje-zavornice, žreblje, cveki iz žice, vijaki, kuhinjska posoda itd. se dobiva za vsako prav primerno ceno v trgovini

Peter Merlin v Celovcu,
pri zlati krogli.

Najboljše proti

TAKOJ UČINKUJOČE ZDRAVILNO JE

ANTIDOL

Ne piti!

GLAVOBOLO, NAHODU, MIGRENI IN OMOČICI

ZA GLAVOBOLO, NAHODU, MAČKA IN OMOČICO.

DOBI SE V VSEH LEKARNAH!

Natorni brinjevec,
enoliterske steklenice po 2 K
50 vinarjev razposilja **France Pustotnik**, žganjekuhar in posestnik v Blagovici, pošta Lukovica na Kranjskem.

Kopališče in vodno zdravilišče v

Kamniku na Kranjskem.

Postaja c. kr. državne železnice.

Popolno zdravljenje z vodo, solnčno, ogljenokisle in električne kopeli, zdravljenje s suhim, vročim zrakom, masaža in zdravstvena telovadba. Dijetno zdravljenje. Načrti zastoj. — Sesija od 20. maja do septembra.

Zdravniški vodja: **Dr. Rudolf Wackenreiter.**

Tovarna za kmetijske stroje.

Kdor potrebuje kak kmetijski stroj, naj se obrne naravnost na tovarno

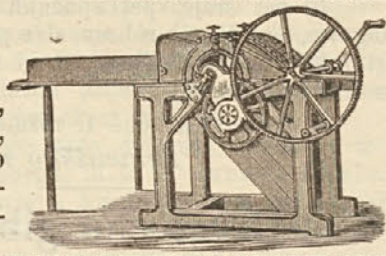
Konrada Prosch-a,

v Celovcu, Adlergasse št. 19.

nasproti c. kr. kmetijske družbe,

kjer se dobijo najnovejše mlatilnice, slamoreznice, gepeljni in razni drugi za kmetijstvo potrebni stroji, ter tudi taki **vodovodi**, ki sami vodogonijo iz globoko ležečih studencev na zemljišča, katerim vode primanjkuje. (Glej podobno na levi strani.)

Cenike pošilja zastoj.

Zahtevajte pri nakupu

Schicht-ovo štedilno milo z znamko „jelen“.

Varstvena znamka.

Ono je **zajamčeno čisto** in brez vsake škodljive primesi. Pere izvrstno. Kdor hoče dobiti zares **zajamčeno pristno**, perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in varstveno znamko „JELEN“. **Dobiva se povsod!**

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Aksijski kapital K 2.000.000.

Kupuje in prodaja vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Prodaja srečk proti mesečnim odplačilom.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Kolodvorska cesta št. 27.

Zamenjava in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapadle kupone. Daje predujme na vrednostne papirje. — Zavaruje srečke proti kurznim izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavoje. Eskompt in inkaso menic. — Borzna naročila.

Centrala v Ljubljani. — Podružnica v Spljetu.

Denarne vloge sprejema v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od dne vloge do dne vzdaja.

Promet s čeki in nakaznicami.